

Ons nummer

201401362

2

door in de grondslag van inkomensafhankelijke regelingen, zoals toeslagen, en heeft dus het reële gevolg dat het recht op dergelijke inkomensondersteuning (vrijwel) geheel vervalt.

Terwijl de lening door de gemeente bedoeld was om zelfstandigen vooruit te helpen, raken zij als dat niet lukt, door de Belastingdienst opnieuw achterop. Niet zelden moeten zij aanzienlijke bedragen terugbetalen. Dit kan er toe leiden dat zij in het jaar van kwijtschelding in betalingsnood komen en zelfs onder de bijstandsnorm zakken.

Ook ontstaat rechtsongelijkheid. Gemeenten gaan namelijk verschillend om met dit probleem. Sommige gemeenten bieden een oplossing aan deze burgers door te voorzien in een 'bijzondere bijstand'. Feitelijk betaalt de gemeente dus de terugvordering van de toeslagen die het gevolg is van het 'papieren inkomen'. Andere gemeenten bieden geen oplossing.

Structurele oplossing blijft uit

Teleurstellend is dat tot op heden van een structurele oplossing geen sprake is. Een juiste wetstoepassing leidt hier tot een uitkomst die niemand wil. Ambtenaren en rechters die de problematiek willen oplossen, lopen tegen de grenzen van hun bevoegdheden aan. Ook in de Tweede Kamer is hierover in 2013 gesproken. De toenmalige staatssecretaris van Financiën heeft toen toegezegd de mogelijkheid van een oplossing te onderzoeken. Dat heeft nog niet geleid tot een oplossing.

De Nationale ombudsman zelf ontvangt over deze problematiek al enkele jaren veel klachten en signalen van burgers, sociaal raadslieden en gemeenten, die duidelijk maken dat deze burgers ernstig in de problemen raken. Dit was aanleiding voor een (zorgen)brief (d.d. 1 december 2014) aan de betrokken bewindslieden. Daarin werden zij aangespoord voor alle gevallen (nu en toekomstige) een regeling te treffen. Ook dat heeft niet tot een oplossing geleid.

Kortom, de problemen voor deze burgers blijven onverkort bestaan. Daarmee schiet de overheid ernstig tekort jegens hen. Naast de financiële problemen die zij hebben, ondervinden zij in toenemende mate de impact van de onzekerheid of er ooit een oplossing wordt gevonden. Ik kan hun geen goed antwoord (meer) geven op de vraag waarom een oplossing uitblijft.

Ons nummer

201401362

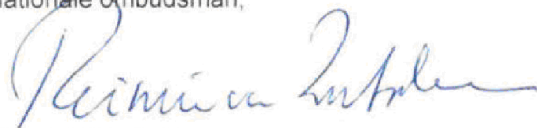
3

Tot slot

Ik ben van mening dat er mogelijkheden liggen voor een structurele oplossing. De staatssecretaris van Financiën heeft zijn redenen om voor de al aangedragen oplossingen niet te kiezen, maar komt evenmin met een andere oplossing. Ik ben van harte bereid uw commissie hierop een nadere toelichting te geven.

Een afschrift van deze brief is gestuurd aan de staatssecretaris van Financiën en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In de bijlagen treft u aan de aan de bewindslieden gestuurde zorgenbrief en de reactie daarop.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen